

"Šajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četr leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko po 6 krom; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokošo posnine. Naročnino je plati naprej. Posamezne štev. seprodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete jubili!

Štajerc

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznamil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/4 strani K 32, za 1/8 strani K 16, za 1/16 strani K 8, za 1/32 strani K 4, za 1/64 strani K 2, za 1/128 strani K 1. — Pri večkratnem oznamilu se cena primerno zniža.

Štev. 23.

V Ptiju v nedeljo dne 6. junija 1909.

X. letnik.

Politika nasilja.

Prvaštvo je v svojem bistvu nasilno in teroristično. To so dokazale tudi zadnje deželnoborske volitve na Štajerskem. Ne samo, da se je ljudi s peklom in vragom strašilo, grozilo se jim je tudi z gmotnim oškodovanjem. Na eni strani so bile alarmirane vse tercijalke moškega in ženskega spola, da bi z babjim obrekovanjem onesnažile dobro ime vsacega naprednega volilca. Na drugi strani se je dejalo vernim naprednim kmetom, da ne pridejo v nebesa, ako ne volijo tega ali onega klerikalnega kandidata. Potem zopet se je napovedalo vsem kmetskim volilcem boj do noža in to v vsaki obliki, maksi potom zločina in greha. Nasilje, grdo, surov onasilje je začetek in konec prvaške politike.

Ali to ne samo pri volitvah, temveč sploh. Nasilno hujskanje obeh prvaških strank povzročilo je, da so se zgodili septembreski izgredi lanskega leta. Brezvnestni hujščaki silili so neukomljeno v prestopke postave. Pametnim gospodarskim kmetom se je šipe pobijalo; istotako nemškim šolam. Napredne vinogradniške posestnike se je s kamjenji napadalo in streljalo nanje. In posledice tega dirjaštva? Zapeljani mladeniči so šli za mesece v ječo, v resnici krivi hujščaki so se jim smeiali.

Brez nasilja si prvaške politike sploh milišti ne moremo. Ko so se vršile volitve v ptujski okrajinu odbor, bili so napredni volilci na cesti na tolovanski način napadeni. Okrajni odbor sadi po cestah sadno drevje. Vsak treznikov priznati mora korist takega dela. Ali na hujščana prvaška fakinaža je že na raznih krajih mlada drevesa uničila in polomila. Okrajni odbor zgraditi hoče razne potrebne ceste. Kmetje zahtevajo to in prosijo za te ceste. Prvaki pa delajo proteste, samo da se teh cest ne more urešniti, samo da se okraj in prebivalstvu velikansko škodo napravi. C. k. kmetijska družba izvršuje veliko gospodarsko delo; prvaki morajo to videti, vendar pa hujščajo proti nje. Kadar podeli država ali dežela vsaj nekaj podporo za po ujmih ali suši prizadete kmete, takrat razdelijo prvaški župani le svojim sorodnikom in somišljenikom te podpore; naprednjaki pa ne dobijo nič. Prvaške posojilnice so grozile, da bodejo vsakemu posojilo odpovedale, kadar bi napredno volil. Ja celo gasilce, ki prihajajo iz proste volje, pozrtvalno in nesebično pri pozarih pomagati, napadajo prvaški nahujskanici. Povsod nasilje, povsod terorizem!

V svoji politiki ne poznavajo prvaške stranke nobene časti, nobenega usmiljenja. Tisočero nadbudslnih eksistentenc se je žrtvovalo tej prvaško-izdajalski politiki. Zgodovina prvaških konzurnih društev in denarnih zavodov je zgodovina tisočerih po kriydi drugih bankerotnih kmetskih eksistenc...

Laž, obrekovanje, zloraba cerkve in vere, nasilje v gmotnih revščini potom posojilnic, kamenje in revolver, ja celo kriva prisega, — to so postala bojna sredstva prvaške politike! Posledice so žalostne, — ječa, zaničevanje in banjerot... Takih sredstev in take politike se mi napredni možje nikdar poprijeli ne bodoemo.

Raje ponehamo z vsem delom, nego da bi se borili z umazanim, nepoštenim orodjem!

Ali mi vemo, da se ne da resnice premagati. Kar je v javnem življenu gnilega, neresničnega, polovičarskega, to konča in pogine samo ob sebi. Ljudstvo je postalno v trdem boju za obstanek revno in nayanilo se je računati. Na prazne gradove, ki mu jih zida prvaštvo tam nekje v zraku, ne more in noče ljudstvo ničesar dati. Revščina kliče na krepko odpomoč; — ali ta odpomoč leži v kmetski zavesti in v kmetskem delu!

Zato delujemo naprednjaki mirno in nango gospodarskem polju naprej. Kaj nam more storiti prazno besedičenje nasprotnikov? Ljudstvo nas ceni po našem delu, ljudstvo je z nami in zato je bodočnost naša!

Politični pregled.

Suša in vlada. "Landbote" piše: Po dolgi, mrzli zimi imajo zdaj trajno sušo, ki je že mnogo gozdnih požarov povzročila ter uničuje zdaj travnike in njive. Tako bode kmetu preteklo leto nasproti sedanjemu skoraj boljše. Revščina je že tako napredovala, da mora kočar slamo iz strehe iztrgati, da jo daje zadnji kravi za krmo. Hlevi, ki so bili prejšne čase polni lepe živine, so danes prazni. Zgodilo se bode torej veliko pomanjkanje živine in z njim zvišanje mesnih cen. Posestnikom se sicer obljuje, da se jim bode davke in doklade odpisalo. Ali ako se mu po dolgem času smešno malo svotico tega odpisa naznani, ne ve kmet, ali bi se jokal ali smejal. Znano je pa tudi, da so te svote odpisa manjše nego troški, ki nastanejo iz preiskanja in popisavanja škode. Poslanci bi morali torej na to gledati, da bi se visoke svote komisij prizadetim kmetom dale. Kmetom se naj za Božjo voljo pomaga in to s tem, da se jim da primerno podporo ali pa da se več doklad in davkov odpise. Poslanci, na delo!

Zvišanje davka na pivo. Draga zunanja politika košta nas velikanske svote. Zato deluje finančni minister na zvišanje davkov. K temu pride tudi še, da so i dežele skoraj na beraški palici. Davek na pivo se hoče tako zvišati, da bode treba pri enem litru za 4 vinarje več platiti. Profesor Jalowetz piše o tej zadevi m. dr. sledete: "Konzum pive se bode imelo torej od zvišenja davka zmanjšat za 40%". Vlada bode imela torej od zvišanja davka 78% milijonev kron. Od te svote dala bode deželam svoto do sedanje deželne naklade v znesku 32 milijonev 200.000 krom. Tako bi ostalo vlasti 46 milijonev 360.000 krom. Danes pa dobiva od davka na pivo okroglo 74½ milijonev. Torej bi tako zvišanje državi prav nič ne koristilo. Zato smo pač vsi zvišanju tega davka nasproti!

Deželni zbori sklicali se bodejo začetkom jeseni na daljšo zasedanje. Dala se jim bode prilika, da izvršijo najvažnejša dela. Upamo, da bodejo politiko na stran pustili in se pečali edino s prepotrebnim gospodarskim delom.

Monopol užigalic? Naša vlada se že dalje časa ukvarja z vprašanjem, je li naj uvede mo-

nopol tudi na užigalice. Kakor znano, je ono blago monopolirano, katerega sme le država sama izdelovati in prodajati, kakor n. p. tobak, sol itd. Že 15. decembra se je vršilo v trgovinskem ministerstvu seja, na kateri se je govorilo o uvedbi monopola na užigalice. Sklenilo se je, da se v Avstriji ne smej več ustanovljati fabrike užigalic, dokler se ne izda postava, tikoča se tega monopola. V Italiji in drugih državah že imajo monopol na užigalice.

Zopet nemir? Dunajska "Reichspost" poroča, da Srbija še ni odnehalo s svojimi željami Bozino in Hercegovino ter ostale srbske pokrajine na Avstrijskem. Srbija se baje pripravlja, da bi nas zopet pri prvi priložnosti napadla. Navidezno se bode Srbija zdaj le mirno držala. Popolnoma spremenila pa bode svojo taktiko. Tako bode opustila agitacijska središča v južnih delih naše države. Vsa agitacija za Srbijo se bode razširjevala odslej iz Prage. Baje ima tudi Srbija pogodbo z Rusijo in še z neko Avstriji sovražno velevlast. Tako poroča omenjeni list in zadeva je resna. Na vsak način bi bil skrajni čas, da bi vlada naše notranje veleizdajalce premagal.

Tajni kongres čeških anarchistov se je vršil te dni v Pragi. Govorilo se je o agitaciji proti vojaštvu in o mladinski organizaciji.

Prava davčna politika. Na Avstrijskem hoče vlada zvišati davke na pivo, žganje, živiljenska sredstva. Tudi angleški finančni minister potrebuje denarja. Ali mož je pametnejši; on bode uvedel davke na razne druge stvari, tako da ne bode obremenil ravno najrevnejših slojev prebivalstva. Angleška vlada hoče uvesti sledeče nove davke: na avtomobile in motorje, na bencin, zvišanje davka za "erbije", dohodek, koleke za borzne papirje, prodajalne pogodbe, zvišanje colnine na tobak itd. Tudi pri nas bi bilo pametnejše, ako bi se obdačilo bogatine in ne samo reveže. Ali tako modra naša vlada doslej še ni postala.

Dopisi.

Policane. Dragi "Štajerc", že dolgo nisi nič poročal o naših političnih razmerah; mi smo mirni ljudje, seveda naprednega mišljenja. Pred letimi se je naselil k nam v Policane neki krojač Volovšek; že takrat je baje temu mož manjkal nekoliko kolesčkov v glavi. Ali žalibog, sedaj se mu še slabí godi. Na enkrat je vrgel srajce in gate v kot: jaz nočem biti samo krojač; to je vse premalo za mene; gospod župnik so mi že zdavnaj dejali, da se naj potrudim za občinski stolec ... Ali žalibog poličanski "pirgarji" tega nočeojo! Hahaha! Mi svetujemo temu krojaču, da naj poprej svojo delavnico malo osnaži, da ne bodo njegovi učenci in delavci tiste neprjetne živalice okoli po prodajalnah in gostilnah trosili. To bode veliko lepsi za Vas, nego čez "Štajerca" šimfati.

Iz Makolj. Kakšno gonjo se tukaj uganja, pač ni več za prinašati. Ako kdo klerikalcem omeni, da je prepovedano, na volitev siliti, pravijo da to ni postava temveč politika. Veliko je volilcev, ki niso po svoji vesti oddali listke, temveč so le slušali klerikalnemu pritisku. Kako

sta n. pr. makoljski kaplan Alojz Kramarič in neki neizkušeni mladi mežnarček letala okrog! Taka volitev ne bi bila smela biti potrjena! Slabe, res slabe postave imamo!

Pilštajn. (Odgovor „Slov. Gosp.“ z dne 15. maja). Predragi „Štajerc“! V resnici dosedaj nisi imel z nami nobenega opravila. Ali odslej te boste pa prosili, da pripravíš prostorček za pilstanjske klerikalce, ker nas ti vedno pri vsaki mali priložnosti napadajo in psujejo. Naš župnik Rauter se je naveličal miru v fari. Od samega veselja, da je bil Pišek izvoljen, pograbilo ga je sveta jeza in je začel v „Gospodarju“ svojo moč kazati. Tako ima ta mož vedno truda dovolj; enkrat uči dekleta teater igrati, drugič pa agitira. Kako je ženam na srce polagal, da naj gledajo, da bodejo može Pišeka voliti. Tudi je namesto Pišeka shod naredil. Pri nas je bila vedno navada, da se je prvega maja streljalo. Letos tega župnik ni naredil; prišparal je smodnik za Piškovo zmago. Misli si je pač: majmink bo še več let, Pišek pa ne... Kdor veter seje, žel bode vihar!

Slivnica pri Mariboru. Pri nas si je neki tiček napravil iz ilovice gnezdo in izvalil dva mladiča. Ker ta stari ni mogel čakati, da bi se izgodila, nagnal je še gole in brez perja po svetu. Morala sta pa pš hoditi. Pred 7. majem sta letala po celiem Radiselu in Čreti; pri vsaki koči sta stare soldate prigovarjala, koga naj volijo: Le volite dr. Korošca in dajte sem listke, bova že midva napisala. Tako sta se trudila noč in dan. Prišla sta tudi k nekemu kovaču. Ta pa je imel ravno žarečo železe v roki in ju je napodil: Vi mene ne boste učili, koga naj volim! Tako sta se tička opekel. Na volilni dan pa sedijo ti trije brez pravice pri g. Wregi v sobi na klopi. Jaz vprašam: Kaj sem ti dolžan, da si me včeraj klical in na okno trkal? Stari Kolman odgovor: Bova že prišla skupaj. Drugi dan sopiba J. K. proti Mariboru in gre Jakoba Kranjc tožit. A glej, opekel se je zopet! Zdaj ga boljko prsti in ozdravil ne bo tako hitro... Povedati ti tudi moram, da je neko žensko prosil za „vollmacht“ za rihtarijo. Ali zopet se se opekel? Zdaj pa ti starci Kolman povej, kako si seno razdelil med vboge posestnike. Vsek je manj dobil, kakor je prosil in ti si se baje računil lepe svote. Po noči si peljal veliki težki voz sena domu. Ali je to pravilno? Le toži, pride še mnogo na svetlo! Krave si nakupil in jih tudi v reji imel; grof Schönborn pa je moral prodati, kar ni imel sena. Oj, oj, mi poznamo te in ednake tičke prav dobro!

Sv. Janž dr. polje. Dragi „Štajerc“, prosimo te za nekoliko prostora. Ni vse zlato, kar se sveti in škerjanec visoko leti a se nizko vseude. Ker naš gospod Škerjane tudi visoko leta, se bode tudi nizko vseude. Ko so bile volitve za okrajni odbor, si je gospod vse kriplje napel, ker je misil da bo prvaška zmaga; pa imamo Bogu zahvaliti, da je napredna stranka zmagala. Ko so bile za deželne poslance volitve razpisane, so si hitro shod napravili in ljudi prisilevali, da bojo najboljši poslanci Ozmec in Meško in tako še kira bodi babo govori kak gospod Meško. — Ko je pa bil „Bezirkstag“ požarne brambe napovedan pri nas v sv. Janžu, se je pripravljala požarna bramba za vaje in sicer vsakokrat po večernicah, nikdar pa ne med božjo službo; tedaj niso imeli nobene vaje. Res, načelnik je na Križevo šel v „Feuerwehr-Depot“ listke pisat, pa čisto sam in ni to nobenemu človeku rek. Tudi ni nikogar noter vabil, pa so prišli med večernicami; on tudi ne sme nikogar vun vreči, kateri je „Wehrmann“. In gospod župnik je javno iz prižnice govoril, da vodja požarne brambe je vsemu temu kriv. Rekel je, da vodja jih proti hudiču pelja, pa ne proti požaru, da to društvo je vragovo. Kaj so to za ene besede doli iz prižnice? Ali bi ne bilo stokrat boljše, da bi gospod v farovži ležali, pa ne žolč po ljudstvu razlivali in velike nemire napravliali? Naša požarna bramba je Bogu v čast in bližnjemu v varstvo. Naše društvo je bilo ali razdaljeno od župnikov besed. Kadar boste kaj dobrega storili za požarno brambo, takrat boste govorili in tudi šimfali dol iz prižnice! Gospodu kaplanu je pa nemški napis napoti na „špric-kamri“; rekel je, da to je nespodobno, da bi tukaj bil nemški napis in da bo gospod kaplan napravil in osnoval slovensko društvo požarne

brambe v Št. Janžu. Ali so to Kristusovi namestniki? Menda bi bili najboljši agenti pri „fersiherungi“... Ali naša vrla požarna bramba ostala boda trdnna! Bogu v čast, bližnjemu v po-moč! Naprej v delu!

Zreče pri Konjicah. Župnik Karba je v nedeljo, dne 16. maja na prižnici večkrat ponovil: kdor jutri ne bo Novaka volil, stori velik, smrten greh, ker s tem ne nasprotuje samo cerkv in veri, temveč škoduje tudi samemu sebi. Cela pridiga je bila večidel volitvi posvečena, kakor menda v vseh cerkvah, le z nekaj izjemkov pravih duhovnikov. A pri vsej tej grožnji jih vendar velike ni šlo volit, in v celem volilinem okraju Konjice-Slov.-Bistrica je Novak le slabotrikrat toliko glasov dobil nego Kresnik, to je 1190 in 450, četudi se je na prižnicah, v spovednicah veliko agitiralo, ter so agitatorji in njih podrepniki od hiše do hiše glase lovili. Ker je pa Novak samo Kresnikom za nasprotnega kandidata imel, sledi iz tega, da je laži „Kmečka zveza“ tudi pred samim Kresnikom močno trepetala, ter se za svojega Novaka nemalo bala, kar je za „Štajerca“ že znanje velicega napredka in zmage! Če se pomisli velikansko moč duhovnikov proti le zavednim Slovencem in Nemcem, je zmagal Kresnik ne pa Novak. Pa pomislimo nazaj le 60 let, kolika razlika od takrat in zdaj, in tako pride čas prej ali slej, ko bo duhovska trdnjava ne več s svojimi kimovci, temveč od razsvetljenih v politiki poražena, a ne pa „Štajerc“, kakor „Slov. Gosp.“ in „Straža“ v svoji oholosti že naprej prorokujeta.

Ribnica-Brezno. Bila je enkrat ena ženska, eden fajmošter in eden župnik. Ženska je bila zauberina, fajmošter je bolan, silno bolan, tako da že črez eno leto ne opravlja svojih duhovnih dolžnosti, župnik pa ima bicikelj. Vsi trije pa niso bili nikdar skupaj, ampak vedno po dva in dva. To pa je bilo tako. 6. p. m. se je pripeljal zauberina ženska v naš kraj in si najela sobo v tukajšnji krčmi. To je zvohal bolni fajmošter. Prisopihal je k nam in se predstavil ženski. Začela sta se ljubezniivo pogovarjati, če pa sta bila sama, sta se strastno poljubovala, kar se je skozi okno prav lepo videlo in slišalo. Začelo se je mračiti, fajmošter ima 10 minut do doma, to je za bolanje človeka dolga pot. Kaj mu je storiti? Najemem si toraj tudi sobo poleg ženskine sobe in obadvia gresta spat — vsak v svojo sobo. Noč je pokrila župnika in žensko s črno odoje. Zjutraj ob 5. uri se pelje župnik z bicikelnom domov, da ob 6. uri svojim pobožnim faranom mašo prebere. Taistega dne se je odpeljala tudi ženska, prej pa je še krčmarju zastavila svoje uhane in prstane. Tretji dan sta prišla župnik in fajmošter skupaj v našo krčmo. Klavirno sta se pogledovala, ko sta zvedla, da ženske ni več tukaj. Vendar pa sta si najela vsak eno sobo in sta zopet pri nas prenočila. S tem sta hotela pokazati, da jima nič ni mar za žensko. Več prihodnjic.

Sv. Barbara v Halozah. Smo zelo veseli, ljubi „Štajerc“, da si pričel krtačiti našega vsestranskega politikujočega župnika Vogrina. Zagradelj se nam ni čuditi, kajti on še ima vedno smolo. Toliko menda ni imel nikoli opravkov, ko za časa volitve. Poštene pridige že nismo slišali od njega od velike noči sem. Nadalje naj bo župniku na uho povedano zaradi cerkevih opravil. Ali je to krščansko, da je Vogrin dne 17. majnika 1909 vse može spodil iz križevske procesije, češ, moži, le ite domov, vas ne rabim tukaj, pojrite na volitvo in tam volite krščansko. Torej, dragi bralci tukaj sprevidimo, kdo je kriv da vera peša? Župnik, pobrigaj se rajše za snaženje cerkevih klopi, da ne bodejo toliko pra-

šnate in nesnažne. Gledi tudi na sestrice Marijinega društva, da ne bodejo se nekatere po cele noči s fanti zabavljale. Pri sv. maši pa daj pri glavnih delih pozvanjati v zvoniku. Plakatov pa drugokrat ne pritisnaj na cerkev, sicer pri prihodnjih volitvah si lahko kancelj ž njimi okinda. Pretečeno nedeljo si oznanil za nazaj prinesi spovedne listke, ki so že itak 5 let stari in sicer pod tem pogojem, da naj vsaki prinese dar. Vprašamo nadalje, kedaj pa se prične sikanje barbarške cerkve; menda nikoli, čeprav se je že dosti nafehtalo za ta namen? Kaj pa bode z cerkev sv. Katarine? Začela se je podi-rati. Ali ni to škoda? Denarci pa vendar disjo od zvonov sv. Katarine, če kdo umrje? Svetemojo, da bi raje tiste kronge za te name ne obrnil, kakor pa za klerikalna društva i. t. d.

Vohaj

Zahvala.

Iz raznih vzrokov, zlasti pa zato, ker bi se to kot vplivljanje za mojo osebo pri volitvah v okrajni zastop tolmačilo, — dovolujem si še danes, izraziti svojo zahvalo za doprinošeno mi odlikovanje. Občine Sv. Bolfenk, Biš, sv. Elizabeta in zgornja Pristova so me imenovale v svojega častnega člena, občini Jiršovec in Vinterovce pa sta mi izrazili svojo zahvalo. Da se mi je podelilo to najvišjo čast, katero more občina oddati, mi je veseli dokaz, da so cenjeni občinski zastopi moje ponizno delo tekmoletnega načelovanja v okrajnem zastopu priznani in razumeli. Tudi v naprej mi bode naloga, da delujem z vsemi svojimi močmi za javni blagotvorni del.

Ptuj, maja 1909.

Jos. Ornig m. p.
okrajski načelnik id.

Novice.

Papeževa beseda. Pred kratkim sprejel je papež Pij X. večjo množico romarjev. Dal jim je razne nasvete in dejal med drugim tudi sledi: „Varujte se pred gotovimi časopisi, čeprav nosijo ti ime „katoliški“... Samoučnevno je, da je papež pri teh besedah mislil na klerikalne časopise, ki delajo tako, kakor da bi imeli patent na katoličanstvo. Sveti oče je torej svaril pred laži-katoliškimi listi, pred časopisi, ki se bahajo s svojo pobožnostjo, ki so pa pravi veri najbolj nevarni. Zapomnimo si te besede svetega očeta!

Veleizdajalc! Kakor poročamo v „Političnem pregledu“, pisala je dunajska „Reichspost“ te dni o nekih protiavstrijskih zvezah Srbije. Zanimivo pri temu je, da se zdaj javno prizna, da se je doslej na avstrijskem jugu (zlasti v Ljubljani) razširjevala srbska agitacija. Tudi se javno prizna, da je srbska vlada gotove slovenske časopise z denarjem plačevala, da so zanj pisali. To je pač verjetno, kajti prvaški listi so vedno naravnost voleizdajalsko pisarili.

Bogokletstvo. Klerikalci so res že tako nesramni, da se naravnost norčujejo iz Boga in iz vbogega kmeta. V eni zadnjih številki klerikalneg „Kärntner Tagblatta“ beremo n. p. sledi bogokletstvo: „— Pondelek prisel je najprve iz zahoda in potem iz juga zaželenil dež. Ali vel ni niti prahu proč, kakor da bi nam hotel redi: Vi me ne zaslužite! Pač mali dokaz, da zgoraj eden biva, ki ne pusti, da bi se ga pozabilo. Pri nas se zapira žepe za čast božjo in vsegomogočni zapira svoje nebo dežju“... Res, čudno je, da vsegamočni ni pisec tega bogokletstva pero iz roke zbil. Zato torej ni dežja, kar kmetje ne napolnijo „farško malho!“ Res, klerikalci bodejo vero popolnoma zagreblji...

Iz Spodnje-Štajerskega.

Ornig — častni občan. Že predno so se vrstile okrajne volitve, bil je načelnik g. Ornig od raznih občin za nevenljive gospodarske svoje zasluge častni občanom imenovan. Mi to prej nismo hoteli omeniti, ker bi prvaki potem pisarili, da delamo reklamo za volitve. Danes pa so volitve že minule in končale z napredno zmago. Zato poročamo, da so imenovale občine S. Bolfenk, Biš, sv. Elizabeta in zgornja Pristova g. Jos. Orniga za častnega občana. Občini Jiršovec in Vin-